

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія та організація наукових досліджень у галузі охорони
здоров'я**

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 1 від «28»серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень у галузі охорони здоров'я
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Спеціалізація (за наявності)	Фізична терапія
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	нормативна
Курс / семестр	1 / 1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
Сформувати у здобувачів вищої освіти навички виконання науково-дослідної роботи, вміння працювати із джерелами інформації усіх типів з точки зору узагальнення наукової інформації, вміння планувати та проводити експериментальне дослідження, збирати та акумулювати об'єктивну інформацію щодо досліджуваних параметрів, узагальнювати її, застосовувати статистичні методи обробки, формулювати висновки, вміння презентувати узагальнені висновки, вміння дотримуватися принципів академічної доброчесності, брати участь у наукових дискусіях, вміння проводити наукову діяльність із застосуванням положень, теорій і методів медичних, біологічних, педагогічних, соціальних наук та фізичної терапії в умовах комплексності та невизначеності.
Компетентності
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ) • Здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності. • Здатність проводити наукові дослідження відповідного рівня, публікувати результати в українських та міжнародних наукових виданнях. • Здатність генерувати нові ідеї, брати участь у інноваційних проектах для вирішення клінічних, наукових та освітніх завдань • Здатність обирати методи діяльності з позиції їх релевантності, валідності, надійності та планувати технології їх реалізації. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію. • Здатність впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність. • Здатність діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.
Програмні результати навчання
<p>Демонструвати вміння аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміти аналізувати інформацію від лікаря та з історії хвороби;

- вміти аналізувати інформацію від інших фізичних терапевтів та фахівців, залучених до реабілітації.

Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності:

- формулювати пошуковий запит, працювати з первинними та вторинними базами даних;
- коректувати свою практичну діяльність згідно практики заснованій на доказах;
- порівнювати нові данні із загальноприйнятими підходами до фізичної терапії;
- застосовувати нові науково-довказові дані, діючи у межах затверджених клінічних настанов/протоколів;
- формувати зміст освітнього процесу в залежності від нових науково-довказових даних.

Демонструвати уміння здійснювати науково дослідну діяльність:

- знайти, аналізувати та використовувати необхідну фахову інформацію;
- застосовувати пошуковий процес;
- розробляти і модифікувати пошукові стратегії;
- вибирати доступні ресурси, такі, як електронні бази даних;
- пояснювати різні методи статистичного аналізу стосовно різних форм дослідження;
- пояснювати можливі етичні наслідки та вимоги під час досліджень у сфері охорони здоров'я. розуміти процес критичного аналізу;
- демонструвати використання критичного підходу під час процесу інтерпретації;
- знайти відповідні критерії для оцінки якості різного типу літератури;
- демонструвати знання основи біомедичних статистичних даних;
- критично аналізувати належний підбір наукових праць;
- демонструвати розуміння методів дослідження та уміння доповідати у науковому форматі;
- описувати відповідні методи дослідження, які можуть використовуватися для вивчення різноманітних дослідницьких питань;
- розуміти базові цінності різних дослідницьких парадигм для досліджень у фізичній терапії;
- демонструвати базове розуміння процесів дослідження;
- описувати основні елементи форм досліджень;
- описувати різні методи збору даних;
- розуміти етичні норми дослідницького процесу, включаючи поняття згоди і неприпустимості плагіату;
- використовувати належний формат, виходячи з методу наукового дослідження;
- використовувати стандартизований формат ведення записів;
- застосовувати цитування при використанні відомого наукового методу;
- демонструвати здібності синтезувати інформацію, отриману з кількох джерел;
- демонструвати уміння представляти дані наукових досліджень, використовуючи різноманітні методи презентації різним категоріям слухачів;
- інтегрувати сучасні наукові дані у практичну діяльність;
- критично аналізувати існуючу практику фізичної терапії, посилаючись на сучасну наукову літературу;
- обґрунтовувати практичну діяльність фізичної терапії, посилаючись на сучасні наукові дослідження;
- обговорити принципи науково обґрунтованого навчання, критичного аналізу і синтезу літератури та думки експертів і використання усіх найкращих сучасних надбань у роботі з пацієнтом/клієнтом;
- пояснити процеси клінічного обґрунтування для підтвердження обраного підходу фізичної терапії;

- обґрунтовувати обраний підхід фізичної терапії;
- посиляючись на сучасні наукові дослідження;
- брати участь у презентаціях та аналізах наукових досліджень;
- аргументувати доцільність науково обґрунтованого навчання

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	ПОНЯТТЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИМОГИ ДО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Історія розвитку наукових знань. • Поняття теми дослідження та методика її формулювання. • Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження. • Методи наукових досліджень. Конкретні наукові методи біологічних досліджень. Проблема об'єктивності дослідницьких методів в медицині. • Порядок здійснення наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження. • Ефективність наукового дослідження 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань): Історія розвитку науки. Гіпократ, Гален, Гарвей – вклад у розвиток науки про організм людини. Методичні основи наукового дослідження. Основні принципи загальнонаукових досліджень. Основи системного дослідження.</p> <p>Підготувати логіко–структурні схеми: – Методи дослідження. – Методологія-метод-методика</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте що являють собою факти, наукові закони, поняття, принципи, концепції, парадигма. 2. Проаналізуйте чим відрізняються методологія, метод і методика. 3. Вкажіть складові частини наукової проблеми. Охарактеризуйте стратегію і тактику вирішення проблемних завдань. 4. Надайте характеристику стратегіям пошуку вирішення проблемних завдань та методів генерування ідей. 5. Охарактеризуйте структуру дослідницької програми, етапи постановки проблеми, етапи теоретичного аналізу проблеми. 6. Підготуйте обґрунтування теми магістерського наукового дослідження
2.	ПОНЯТТЯ МЕТОДОЛОГІЯ. МЕТОД, ПРИЙОМ У НАУКОВОМУ ДОСЛІДЖЕННІ. ТИПОЛОГІЯ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, мета, завдання та етапи теоретичних досліджень. 2. Методи теоретичних досліджень. 3. Сутність, мета, функції наукового експерименту. Класифікація експериментів. 4. Методичне забезпечення експериментальних досліджень. Робоче місце експериментатора та організація експерименту. 5. Валідність в організації наукового дослідження в системі охорони здоров'я і його результатів. Рандомізовані дослідження. 6. Підготовка даних та методика обробки інформації. Біостатистика. 7. Епідеміологічні дослідження. 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація наукових досліджень за різними ознаками. • Основні методи теоретичного рівня пізнання. • Теорія покоління. • Особливості експериментальних досліджень в охороні здоров'я. <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наведіть класифікацію наукових досліджень за різними ознаками. 2. Охарактеризуйте процес проведення та методи дослідження в системі охорони здоров'я. 3. Вкажіть критерії вибору способу проведення наукового дослідження. 4. Визначте із якими труднощами може стикнутися дослідник у ході проведення експерименту. <p>Питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте які спеціальні методи досліджень використовуються в біології та медицині. 2. Назвіть процедури які складають теоретичне дослідження. 3. Наведіть основні переваги методу формалізації. 4. Які основні завдання реалізуються в процесі експериментального дослідження.

			<p>5. Визначте можливості застосування логічних законів і правил в межах досліджень у галузі охорони здоров'я.</p> <p>6. Охарактеризуйте принцип репрезентативності фактичного матеріалу.</p>
3.	ЕМПІРИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна схема наукового дослідження. 2. Категоріальний апарат дослідження. 3. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. 4. Предмет та об'єкт дослідження 5. Принципи наукових досліджень у медицині. 6. Форми представлення результатів дослідження. 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схема і організація проведення експериментального дослідження біолого-медичного напрямку. 2. Принципи наукових досліджень у медицині: доказова медицина. 3. Співвідношення між темою, метою, завданнями та актуальністю дослідження (приклади) 4. Предмет та об'єкт дослідження у фізичній терапії (приклади). 5. Тези, постери, статті, звіти: основні пункти та їх значення. <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте характеристику програмуючого етапу дослідження. 2. Охарактеризуйте інформаційний етап наукового дослідження. 3. Назвіть характерні особливості аналітичного етапу дослідження. 4. Поясніть на прикладі значення практичного етапу дослідження. 5. Вкажіть критерії науковості дослідження. <p>Питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які наукові методи в основному застосовують у біологічних дослідженнях? 2. На чому ґрунтується доказова медицина? 3. Що таке «класична» та «клінічна» епідеміологія? 4. На якому етапі дослідження обговорюються результати?
4.	СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ. РОЗРОБКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види наукових досліджень у системі охорони здоров'я. 2. Наукова проблема і гіпотеза. 3. Підготовчий етап проведення науково-дослідної роботи. Вибір та обґрунтування теми наукового дослідження. 4. Принципи біо-медичних досліджень. 5. Біоетика. 6. Клінічна епідеміологія. 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи і вимоги до проведення біомедичних досліджень. 2. Історія розвитку і впровадження біоетики. Законодавча база України щодо системи етичної експертизи наукових досліджень. 3. Основні принципи біоетики та їх практичне значення. 4. Клінічна епідеміологія та її роль у фізичній терапії. <p>Завдання для самостійної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть взаємозв'язок доказової медицини, біостатистики та біоетики. 2. Назвіть основні положення клінічної епідеміології. 3. Визначте типи прогностичних задач клінічної епідеміології. Наведіть приклади. 4. Що таке наукова проблема? Приклади. 5. Наведіть приклади наукових гіпотез.
5.	РОЗРОБКА ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МОДЕЛІ	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реферат: особливості написання, основні частини. 2. Вимоги до реферативної роботи та правила її оформлення. 3. Основні критерії оцінки якості реферату. 4. Види науково-дослідної роботи 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні вимоги до реферативної роботи: зміст, подання, перелік літературних джерел. 2. Навчальна науково-дослідна робота і науково-дослідна робота студентів: особливості, відмінності, вимоги. 3. Характеристика етапів науково-дослідної роботи студентів. 4. Форми представлення результатів НДР: звіт, доповідь, тези, стаття. <p>Завдання для самостійної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір теми дослідження – основні

		<p>студентів.</p> <p>5. Етапи науково-дослідної діяльності студентів.</p> <p>6. Форми представлення результатів досліджень.</p>	<p>критерії.</p> <p>2. Правила роботи з літературними джерелами.</p> <p>3. Основні елементи тез доповіді та статті.</p>
6.	<p>ОБРОБКА ДАНИХ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ. ФОРМИ ВІДОБРАЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ</p>	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції і види наукових публікацій. 2. Суть і призначення тез. 3. Структура тез та основні вимоги до їх оформлення. 4. Вимоги до стендової доповіді. 5. Наукова стаття: методика підготовки. 6. Основні вимоги до структури і змісту наукової статті. 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види наукових публікацій: їх призначення і структурні особливості. 2. Тези доповіді: структура та основні вимоги до їх оформлення. 3. Методика підготовки тез і статті – основні етапи і підрозділи. 4. Стендова доповідь: структура і подання. 5. Загальна характеристика структури наукової статті. <p>Завдання для самостійної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація тез наукових робіт. 2. Алгоритм написання тез доповіді. 3. Основні елементи тез доповіді та статті. 4. Скласти орієнтовний макет стендової доповіді.
7.	<p>МЕТОДИ ОБРОБКИ НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.</p>	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна схема процесу збору та аналізу наукової інформації. 2. Первинна та вторинна інформація. 3. Аналіз наукової літератури з теми: первинні і вторинні документи й видання. 4. Наукова обробка документів як сукупність процесів аналізу і синтезу. 5. Статистична обробка інформації. 6. Використання інформаційної WEB-сторінки комп'ютерів. 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи збору та аналізу наукової інформації. 2. Первинна і вторинна інформація: визначення, суть, важливість, приклади. 3. Статистична обробка інформації і її значення у наукових дослідженнях в галузі охорони здоров'я. 4. Інформаційні ресурси internet: переваги і недоліки. <p>Завдання для самостійної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистичні показники, що найчастіше використовуються у наукових дослідженнях у галузі охорони здоров'я. 2. Значення вторинних документів і видань. 3. WEB-сторінки у системі охорони здоров'я.
8.	<p>ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З НАУКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ. УДК. БІБЛІОГРАФІЯ.</p>	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Первинні та вторинні літературні видання. 2. Функції і структура УДК. 3. Бібліографія: визначення і функції. 4. Бібліографічні видання: функції і призначення. 5. Реферативні видання: функції і призначення. 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості та відмінності первинних і вторинних літературних видань. Періодика. 2. Що таке УДК і для чого вона потрібна. 3. Місце бібліографії в опрацюванні наукової літератури. 4. Реферативні видання в галузі охорони здоров'я: призначення (приклади). <p>Завдання для самостійної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Періодичні видання з фізичної терапії, ерготерапії, реабілітології: перелік, приклади. 2. Правила роботи з реферативними літературними джерелами. 3. Характеристика патентної документації.
9.	<p>МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СТРУКТУРА ВИКОНАННЯ. ЕТАПИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ)</p>	<p>Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета і загальні вимоги до магістерської роботи. 2. Обов'язки студента та наукового керівника. 3. Структура магістерської роботи. 4. Рекомендований зміст розділів 	<p>Теми презентацій (індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура магістерської роботи: вимоги до змісту і вступної частини. 2. Структура магістерської роботи: вимоги до наповнення основної частини. 3. Структура магістерської роботи: рекомендації до написання висновків та оформлення переліку використаних літературних джерел. 4. Методичні прийоми викладу матеріалу. Наукова мова. <p>Завдання для самостійної роботи.</p>

РОБОТИ.	магістерської роботи. 5. Технологія підготовки магістерської роботи. 6. Методичні прийоми викладу матеріалу. 7. Наукова мова. Науковий текст.	1. Як обґрунтувати актуальність обраної теми? 2. Рекомендації до розділу «аналіз результатів дослідження». 3. Чим науковий текст відрізняється від навчального?
---------	--	---

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	50
Самостійна робота	20
Знання термінів, навички практичної роботи	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за знання термінології та практичні вміння	Разом
50	20	30	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно – максимальний бал за усі отримані заняття у підсумку може скласти 50 балів.
- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 50 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 20 балів), оцінки за знання термінології (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно максимальний бал може скласти 30 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його повторне складання, яке відбувається відповідно до графіка відпрацювань, затвердженого на кафедрі.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на

рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- *Менше 50 балів* – у здобувача вищої освіти не сформовані комунікативні уміння та навички; він допускає велику кількість помилок, що ускладнює розуміння; не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), лабораторне обладнання, таблиці, муляжі та інше (за необхідністю).
Література:	
Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. В 12 Методика та організація наукових досліджень : Навчальний посібник / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с. 2. Методичні рекомендації щодо проведення дослідження, написання, оформлення та захисту магістерських робіт / авт.-упор. М. М. Тимошенко, Н. О. Риженко, Т. В. Камінська. – Київ : ДЕА, 2019. – 48 с. 3. Каламбет С.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с. 4. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. — Тернопіль, 2014. — 272 с. 5. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практичний посібник / Авторський колектив : В. Майборода, О. Ярошенко, Я. Скиба ; за ред. О. Ярошенко. – Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – 174 с. 	
Додаткова:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 188 с. 2. Актуальні питання методології та практики науково-технічної політики / за ред. Б. А. Малицького. – К. : УкрІНТЕІ, 2001. – 201 с. 3. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ / Київ. держ. лінгв. ун-т. – К. : Форум, 2000. – 270 с. 4. Баскаков А. Я. Методология научного исследования / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – К. : МАУП, 2004. – 214 с. 5. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підруч. Для бакалаврів, магістрів і аспірантів екон. спец. ВНЗ – К. : АБУ, 2002. – 480 с. 6. Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ : Системні технології, 2008. – 264 с. 7. Богдан С. К. Науковий текст і його назва. – Луцьк, 1997. – 15 с. 8. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія. Курс лекцій – К. : МАУП, 2003. – 120 с. 9. Волков Ю. Г. Диссертация: подготовка, защита, оформление: практ. Пособие / под ред. Н. И. Загузова. – М. : Гардарики, 2002. – 157 с. 10. Гильманшина С. И. Непрерывное химическое образование: формирование научного мышления / С. И. Гильманшина // Современные проблемы науки и образования. – 2014. – №1; URL: http://www.science-education.ru/115-11865 11. Гнізділова О. Ідентифікація феномену «Науково-педагогічна школа» [Текст] / О. Гнізділова // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. – Вип. 60. – С. 76–84. 12. Гоберман В. А., Гоберман Л. А. Технология научных исследований – методы, модели, оценки: учеб. пос. – М. : Моск. гос. ун-т леса, 2001. – 390 с. 212 	

13. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: Навчальний посібник. – К. : «ВД «Професіонал», 2007. – 208 с.
14. Горбунова В. В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень / В. В. Горбунова // Практична психологія соціальна робота. – № 3. – 2005. – С. 18–23.
15. Грищенко У. М., Грищенко О. А., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень: Навч. пос. – К., 2001. – 346 с.
16. Гуменна О. А. Основи наукових досліджень. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – 99 с.
17. Гуменюк І. Л. Алгоритм наукового дослідження / І. Л. Гуменюк, С. М. Коваленко. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 46 с.
18. Добров Г. М. Наука о науке / отв. ред. Н. В. Новиков. – 3-е изд., доп. и перераб. – К. : Наук. думка, 1998. – 304 с.
19. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология. – СПб. : Питер, 2000. – 320 с.
20. Жюль К. К. Методы научного познания и логика. – К., 2001. – 159 с.
21. Кинторяк Е. Н. Некоторые аспекты системного подхода к процессам функционирования интеллектуального капитала вуза / Е. Н. Кинторяк, В. М. Порожня, Л. С. Семенова // Бізнес Інформ. – 2013. – № 8. – С. 90–95.
22. Киричук О. Основи психології. – К. : Либідь, 2006. – 632 с.
23. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / В. М. Кислий. – Суми : Університетська книга, 2011. – 224 с.
24. Клепко С. Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навчальний посібник. – Полтава : ПОППО, 2005. – 201 с.
25. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. – К. : Міленіум, 2005. – 186 с. 26. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. – К. – Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. – 308с. 213
26. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 216 с.
27. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 141 с.
28. Константинов В. В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб. : Питер, 2006. – 272 с. 30. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2010. – 176 с.
29. Краевский В. В. Методология научного исследования. – СПб. : СПбГУП, 2001. – 148 с.
30. Кругляк М. Проблема ціннісної навантаженості наукового знання і об'єктивності вченого / Мирослава Кругляк // Університетська кафедра. – 2012. – № 1. – С. 50–57.
31. Крушельницька В. О. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
32. Кузікова С. Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Світлана Борисівна Кузікова. – Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН УКРАЇНИ. – К., 2012. – 42 с.
33. Кузьменко О. С. Розвиток наукового мислення в процесі розв'язування задач професійного спрямування із загального курсу фізики / О. С. Кузьменко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Серія Педагогіка, соціальна робота, №28. – С. 91–94.
34. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. – 124 с.
35. Ланде Д. В. Основи інформаційного та соціально-правового моделювання: навч. посіб. / Д. В. Ланде, В. М. Фурашев, К. В. Юджова. – К. : НГУУ «КП», 2014. – 220 с. 214
36. Лобас В. Деякі аспекти психології науково-технічної творчості / В. Лобас // Вісник ТДТУ. – 1996. – № 1. – С. 125–131.
37. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Прима Т. А. Основы научных исследований: Учеб. Пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К. : Из-во «Знания», КОО, 2000. – 114 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фізичної терапії, ерготерапії м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 103 тел. (0342) 59-61-47 https://kfr.pnu.edu.ua kfte@pnu.edu.ua
---------	--

Викладач	Шеремета Лідія Миколаївна доктор медичних наук, професор
Контактна інформація викладача	lidia.sheremeta@pnu.edu.ua

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ -Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ -Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. ➤ Лист МОН України -До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ -Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ -Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом

поведінка під час заняття	положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ –Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника II (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач:
Шеремета Лідія Миколаївна